

ספר השירים

דְּקַלְדֵי אֶמְר

עם הארות

תְּמִידָה דְאֶדְרִיקָה

שירי הבקיאות ביהדות

שירים כללים

מעל 60 שירים

מאת

לוי סודרי

© כל הזכויות שמורות

אודות המחבר

לוי סודרי חתן התנ"ך למבוגרים תשע"ו

בעל תואר מ.א בלשון העברית. האוניברסיטה העברית ירושלים

מייסד ומנהל בית מדרש "צמח דוד" ברמת בית שמש ללימוד תנ"ך בחיבור לסוד.

אתר: ZEMACHDAVID.COM

בעל הספרייה התורנית המוקלטת : WWW.LEVISUDRI.COM

ממקימי "ערוץ מאיר לילדים"

בעל ערוץ שיעורים ותפילות ביוטיוב ("לוי סודרי" ביוטיוב)

מורה ומחנך בבית שמש

(פרטים נוספים באתר לעיל. ב"אודות")

נייד 0506754604

אימייל : sudrilevi@gmail.com

”לאקמא שכינתא מעפרא ולעילוי שכינת עוזנו”

ב”ה

הקדמה

שלום לקוראים

לפניכם ספר שירים שכתבתי במשך השנים. הספר בן שני חלקים.

בחלק הראשון העליתי את אוסף שירי הבקיאות שחיברתי במשך השנים. מדובר בכשישים שירים שנועדו ללמידת יסודות התורה בשינון, כמו סדר ספרי התנ”ך, סדר הפרשיות, הנביאים, נדודי ארון הקודש, דוד המלך, כתיבת המשנה, סדר ההסטוריה ועוד. חיברתי אותם בעיקר לילדים לשם שינון, אך גם המבוגרים רואים בהם ברכה. קשרתי להם עלפי רוב מנגינה מוכרת. השירים יצאו לקהל הרחב בעזרת אלבומי דיסקים. חמישה במספר. עד היום אני שר אותם עם הילדים בשבת. כיום הם נמכרים אצלי בקבצים (ונשלחים במייל מיידיו)

<http://www.levisudri.com/songs.php>

באתר

בספר זה הבאתי אותם בפורמט של ספר דיגיטאלי.

בחלק ב של הספר הבאתי את שירי הקודש והחול שחיברתי במשך השנים.

קריאה נעימה
לוי סודרי
רמת בית שמש
קיץ תש”פ

רשימת רוב השירים בספר

סֵדֶר סִפְרֵי הַתְּנָ"ךְ

(ב) תּוֹרָה

(ג) נְבִיאִים

(ד) תְּרֵי עֶשֶׂר

(ה) כְּתוּבִים

(ו) סֵדֶר פְּרָשִׁיּוֹת הַשְּׁבוּעַ

(ז) עֲשָׂרִים דּוֹרוֹת מֵאָדָם עַד אַבְרָהָם

(ח) הָאֲבוֹת וְהַשְּׁבֻטִים

(ט) הַפְּתָנִים הַגְּדוֹלִים

(י) הַשּׁוֹפְטִים

(יא) שׁוֹשְׁלֵת יְהוּדָה

(יב) מַלְכֵי יְהוּדָה

(יג) מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל

(יד) שִׁיר סִיּוֹם : מִי כָּתַב אֶת סִפְרֵי הַתְּנָ"ךְ?

(טו) נְסִיוֹנוֹת אַבְרָהָם אֲבִינוּ

(טז) עֶשֶׂר זְכִירוֹת שְׂמֵצוּהָ לְזִכּוֹר בְּכָל יוֹם

(יז) מוֹפְתִים בְּסֵפֶר שׁוֹפְטִים

(יח) סִיכּוּם סֵפֶר שׁוֹפְטִים

(יט) נְקוּדוֹת עִיּוֹן בַּחַיֵּי דוֹד

(כ) ה' לֹא גָבַהּ לִיבִי תַהֲלִים קִלְא

(כא) בְּנֵי שֵׁל דוֹד

(כב) בְּעֵלֵי תַפְקִידִים בְּשִׁמּוֹאֵל וּמַלְכִים

(כג) נִסֵּי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי שָׁמַיִם

(כד) הַסְּטוּרִיָּה יְהוּדִית – מְבַרֵּאת הָעוֹלָם עַד מְדִינַת יִשְׂרָאֵל

(כה) שִׁיר הַפְּתִיחָה לְמִשְׁכַּן

כו) המזבח החיצון
כז) הכיור
כח) השלחן
כט) המנורה
ל) המזבח הפנימי
לא) הארון
לב) קרשי המשכן
לג) פיסויי המשכן
לד) המספים
לה) נדודי המשכן וארון ה'
לו) שיר הסיפום
לז) מלחמות יהושע
לח) סדר ההתנחלות
לט) ערי לוויה וערי מקלט
מ) ניסי ספר יהושע
מא) מעוות בתורה וקיומם ביהושע
מב) שיר סיכום הספר חלק א
מג) סיכום הספר חלק ב
מד) בחן בקיאותך בספר יהושע
מה) מסירת התורה
מו) סדר הזוגות:
מז) התהוות המשנה
מח) דורות התנאים
מט) ששה סדרי משנה
נ) מסכתות הש"ס
נא) התהוות התלמודים
נב) אמוראי בבבלי
נג) אמוראי ארץ ישראל
נד) מדרשי הלכה
נה) מדרשי אגדה
נו) יג' מידות שהתורה נדרשת בהם
נז) שלושה עשר עקרים

שירים כלליים

נח) משפחתי
נט) ירושלים
ס) שדרות
סא) מלכות אדום
סב) חורבן

ועוד...

דוגמאות מהספר

סֵדֶר סְפָרֵי הַתַּנ"ךְ

(ב) תּוֹרָה

תּוֹרַת ה' תְּמִימָה תּוֹרַת ה' תְּמִימָה ,

תּוֹרַת ה' תְּמִימָה אֱלֹהִים סְפָרֵי הַתּוֹרָה :

בְּרֵאשִׁית שְׁמוֹת וַיִּקְרָא בְּמַדְבַּר דְּבָרִים

אלו הם ספרי תורת חיים.

ג) נְבִיאִים

מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי

מה אהבתי תורתך אלו הם ספרי נְבִיאִים :

יהושע שופטים שמואל מלכים

ישעיה ירמיה יחזקאל תרי עשר.

ו) סֵדֶר פְּרָשִׁיּוֹת הַשָּׁבוּעַ

בְּרֵאשִׁית , נוח , לך לך , וירא

חיי שרה תולדות ויצא וישלח

וישב מקץ ויגש ויחי

תורת ה' תמימה משיבת נפש .

י) הַשׁוֹפְטִים

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ

ועל כל ישראל וְאָמְרוּ , אָמְרוּ אָמֵן.

אלו הם השופטים : עֲתַנְיָאל בן קָנָז.

אהוד בן גרא . שִׁמְשֹׁן בן ענת.

דבורה וּבָרַק . גדעון בן יוֹאָשׁ .

אבימלך בן גִּדְעֹן . תולע בן פּוֹאָה.

יָאִיר הגלעדי . יִפְתָּח הגלעדי

אבען זה בועז . אֵלֹן הזבולוני .

עבדון בן הילל . שִׁמְשֹׁן בן מנח .

עלי הכהן והנביא שְׁמוּאֵל.

השיבה שופטינו כְּבָרָאשׁוּנָה ויועצינו כבְּתַחֲלִילָה

יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם , שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל

ו) נקודות ציון בחיי דוד

אור המשיח על ההר

זהו דוד משדות בית לחם

שמנעח את גלית
ומקבל את בת המלך

מפני שאול ברחתי
ואחרי הכל ניצלתי
הי כינורי , נגן , נגן כינורי

יונתן לא עזבני
אל היער בא וחזקני
הי כינורי , נגן , נגן כינורי

אזי מלכתי בחברון
אבל פני לירושלים
בעיר דוד העבתי הארון
לשם כולם נושאים עיניים

על כל ישראל מלכתי

ושירה גדולה אמרתי

הי כינורי , נגן , נגן כינורי

גורן ארונה קניתי

לשלמה הכל הכינותי

הי כינורי, נגן, נגן כינורי

שירו שירו שיר חדש

מגיעים אל מקום המקדש

הי כינורי, נגן, נגן כינורי

ג) הַתְּהוֹת הַמִּשְׁנָה

משחרב בית המקדש , וחרבה ירושלים

התפזרו החכמים וברחו מהרומאים ,

ליבנה ולגליל , ולכל חלקי ארץ ישראל

ורבו הבלבולים , כמעט אבדה תורה מישראל.

רָאָה רַבִּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא , אֵת הַמַּצֵּב

הוּא "רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ" וְהֶעֱנִינוּ.

עַתָּה לַעֲשׂוֹת לְה' אָמַר בְּשִׁפְתָיו ,

הַחֵל אוֹסֵף הַמְּשֻׁנּוֹת שֶׁלִּפְנֵינוּ

מִה שֶׁעָרַךְ נִקְרָא שִׁישָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה

מִה שֶׁנִּשְׂאָר בְּחוּץ הַפֶּךְ לְבְרִיתָא

רַבִּי חֵיָא סִידֵר אֵת הַתּוֹסְפֹתָא

שֶׁהִיא תּוֹסְפֹת לְהַשְׁלִים אֵת הַמְּשֻׁנָּה

חלק ב: שירים כלליים

משפחתי¹

על נחלתו יכריז פשוש²

ירחש בסבך יגיש גשוש

יארוג קנו - לא יחשוש

כך טבע קורא דורות מראש³

¹ שיר זה נתחבר בכתב ידו, בקיץ תשנ"ח בקרית גת בבית חמי שלמה בלמס הי"ו וחמותי תמר ע"ה. השניים דאגו כמעט לכל צרכינו כדי שנוכל ללמוד וליצור ולגדל משפחה. השיר נכתב במלאת למשפחתנו שלוש שנים ואנו עם שני צאצאים. חיה וקהת. הוא פותח בציון הטריטוריאלי של הפשוש על צמרת עץ הרימון. אל תכונת הפשוש התוודעתי בבית חמי בימי פסח והאביב.

² הפשוש הוא ציפור יציבה בישראל. לציפורים יש כמה וכמה הופעות וציוצים שונים. ציוץ אזהרה. ציוץ כלולות ועוד. ישנו ציוץ הכרזת הטריטוריה של הפשוש, ולזה מתכוון השיר. ניתן לשמוע את שירת הפשוש בעיקר בימי האביב.

³ ישעיה מא, ד מי פעל ועשה קורא הדורות מראש

וּאִם יִחְקֹר הָאָדָם לְדַרְכּוֹ וַיִּדְרוֹשׁ

וַיִּצְרֹף יִכְבּוֹשׁ יִזְבִּישׁ מִי – רוֹשׁ⁴

גְּפָנִים הָיוּ עֵנְבֵי רוֹשׁ מֵרֹאשׁ

עַד מְהֵרָה יִהְיוּ תִירוֹשׁ

גְּדִלְנוּ יַחַד שְׁתֵּים וְשָׁלוֹשׁ

הִנֵּה אֲנַחְנוּ כְּבַר בְּנוֹ שָׁלוֹשׁ⁵

וַיִּצְרַתְנוּ נִצּוֹר לֹא גִבוֹשׁ לֹא נְטוֹשׁ

לְכָבוֹד מִתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ⁶

---

⁴ ענבי רוש טעמם מר. לעומתם התירוש הוא מיץ ענבים מתוק. לפגנו התגיה: אם ינהג אדם ברך הראויה – אזי יוכל להמתיק את דרכו בעולם. מדהים שאותו שורש משמש להפכים.

⁵ על פי שירו של מתי כספי "ילדותי השניה"

⁶ על פי התפילה ויברך דוד. המקור בתנ"ך בספר דברי הימים א, כט, יא

ירושלים

יְרוּשָׁלַיִם יְרוּשָׁלַיִם

בְּיוֹם הַהוּא יֵצְאוּ מֵיָם

חַיִּים מִירוּשָׁלַיִם⁷

חַיִּים מִירוּשָׁלַיִם
יְרוּשָׁלַיִם יְרוּשָׁלַיִם

בְּאֶרֶץ וּבְשָׂמַיִם

לִיפַת פְּעָמַיִם⁸

תִּתְחַתֵּן בְּשָׂתַיִם⁹

יְרוּשָׁלַיִם יְרוּשָׁלַיִם

לְמָה זֶה פְּעָמַיִם

⁷ זכריה יד, ח. המשורר מפרק את צמד המילים מים חיים המופיע בפסוק ויוצר מעב תחבירי חדש, כאומר שחיים יוצאים מירושלים.

⁸ על פי שיר השירים ז, ב, "מה יפו בעמייד בנעלים בת נדיב"

⁹ על פי דברי שאול לדו בספר שמואל א, יח, כא "בשתיים תתחתן בי היום"

לְקַחְתָּהּ בְּכַפְּלִים¹⁰

אֶרֶץ וְשָׁמַיִם

יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעַל

יְרוּשָׁלַיִם סָף רֵעַל¹¹

וְאִם יֵשׁ בְּנוֹ מַעַל¹²

הַעֲלֵה לָנוּ תַעַל¹³

לַעֲת עֶרֶב יִהְיֶה אֹר¹⁴

כָּל דְּבַשׁ וְכָל שְׂאֹר¹⁵

אֹרְרֵךְ אֶאֱוֹר

אֲדִיר וְנֶאֱוֹר¹⁶

¹⁰ על פי ישעיה מ, ב "כי לקחה מיד ה' כפליים בכל חטאתיה"

¹¹ זכריה יב, ב כינוי לירושלים

¹² המילה מעל שבראש הבית היא קיצור של מעלה כלומר ירושלים של מעלה (שורש ע.ל.ה) אולם בשורה השלישית מדובר במעל מלשון מעילה (שורש מ.ע.ל). למעשה ירושלים של מעל כאן משחקת בכפל משמעות

¹³ תעל פירושו רפואה. על פי הפסוק רפואות תעלה אין לך (ירמיהו ל, יג) ועוד

¹⁴ זכריה יד

¹⁵ על פי ויקרא ב, יא. המשורר רומז לתיקון הרע העולמי שהוא בבחינת השאור שבעיסה, שיתוקן לעת ערב

הגאולה

¹⁶ אדיר ונאור הוא הבורא. המשורר פונה לבורא ומבטיח לקלל את מקללי ה. הוא משתמש באותו מטבע לשון

שבו ברך ה' את אברהם

מִמֶּעוֹן קוֹדְשׁוֹ פִּי נִעוֹר ¹⁷

אֱלוֹפֵי יְהוּדָה פְּכִינֹר ¹⁸

עַץ חַנִּיתוֹ פְּמָנֹר ¹⁹

מִפֶּתוֹ עַל כָּל יְאוֹר

מִסַּפֵּד הַהֶמְוֵן

בְּכִי וְתַמְחֹן

כְּמִסַּפֵּד הַדְּדֵרְמוֹן

בְּבִקְעַת מַגִּידוֹן ²⁰

שׁוּבוּ לְבַעֲרוֹן ²¹

---

¹⁷ על פי זכריה ב, יז

¹⁸ על פי זכריה יב, ו

¹⁹ תאור חרבו של גולית הענק על פי שמואל א, יז, ז

²⁰ על פי זכריה יב, יא "ביום ההוא יגדל המספד ביושלים כמספד הדררימון בבקעת מגידון". הפסוק מכוון לאחאב מלך ישראל באופן מעומעם, אך משם שאבו חז"ל והפרשנים עד היום את ההשראה בדבר מותו של משיח בן יוסף שעסק רק בחומר. והכונה הרווחת כיום לקריסת מדינת ישראל החומרית אל תוך עולם רוחני חדש, קרי פוסט ציונות.

²¹ על פי זכריה ט, יב

כָּל סוּס בְּתִמְחֹן

וְרוֹכְבוֹ בְּשֹׁעֲוֹן²²

וְלֹאֲדָם מֶה יִתְרוֹן²³

יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל פַּעַם

לֹא גִשְׁמָה בְיוֹם זַעַם²⁴

מֵעֲצָמֵי זֹאת הַפַּעַם²⁵

אֲמוֹתָהּ הַפַּעַם²⁶

---

²² על פי זכריה יב, ד "ביום ההוא אכה כל סוס בתימחון ורוכבו בשיגעון"

²³ על פי קוהלת א, ג

²⁴ יחזקאל כב, כד.

²⁵ כך אמר אדם הראשון כשראה לראשונה את חוה

²⁶ כך אמר יעקוב לאחר שראה את בנו יוסף לאחר שנים של פרידה. כך לאחר שראה המשורר במו עיניו את ירושלים שבה לתחיה לאחר אלפיים שנות גלות, יכול הוא לומר אמותה הפעם.

פתיחה מליצית לספר הדקדוק²⁷

אברך את ה' אשר יעצני ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את תורתו הקדושה ובפרט את חלק הדקדוק שבתורה, אף לילות יסרוני כליותי בראותי עלבון לשון הקודש אשר בה נברא העולם מתהלכת מאוהל אל אוהל וממשכן²⁸, אזלא ומידלדלא, ופוק חזי צעירים גם ישישים קורעים בתורה ובתפילה, אדם ביקר ולא יבין... ולא יבחינו בין תישחת הארץ לתישחט העולה, בין נקה המכה לבין נקה ומת, בין ויחל משה לויכל משה, וי וי על כך, בין לחלות פניך ללילות פניך ח"ו, בין לחלות הנזכר²⁹ לבין עונה עלי משפר לחלות³⁰, בין קדש חייד ובין לא יהיה קדש בין אוהב עמו לאויב עמו, ובין כל לקול, כי הכל קול יעקב הוא כי מקרא אחד יקרא את שניהם. והכתוב עומד צווח ויהי מבדיל בין מים למים (לעגון פתח וקמץ לכל הפחות) ואבינה במקרא, סברא היא למה לי קרא, אם ברא ח למה ברא כ אלא ודאי כשם שפרצופיהם שונים כך ביטויים שונה, וכי למה בראם שונים בעיורם אם לא כי צורם מכירם? כי לא כציורנו ציורם דלשיטתם $q=k$, ואם תאמר העיקר הכוונה, למה לא אמרו כך בקריאת שמע!?

ולא זו אף זו,

אמרתני בליבי לצרף לזה מצגת ובזה תהי ידנו משגת, את שמיעת הדברים ודרך אמירתם, שבדברים הללו אין כל כך ערך לספרים שבהם נבוא לכתוב עניני דקדוק, שהרי מה תועלת אם נעטר שוא נע בגרפיקה נאה אם הקורא לא ישמע!?

²⁷ ספר הדקדוק נכתב מזמן, אך טרם יצא לאור. הטרמתי כאן את הקדמתו שהשירית משום חיבוב מצוה, חיבוב לשון הקודש ומליצותיה (ללא קשר ישיר לשירים)

²⁸ על פי דברי הימים א, יז, ה. עיין רש"י, זהו מקרא קצר, כאילו אמר ממשכן אל משכן, הפסוק מקביל לחברו בספר שמואל ב, ז, ו.

²⁹ נזכר פה לשון הווה הוא על כן נקוד קמץ

³⁰ חלות רפוי הן נשים הכורעות ללדת. לחלות דגוש פירושו להתפלל.

ככלל נומר , לא תהיה שמיעה טובה מראיה, אך בסוגיות אלו נומר טובה שמיעה מראיה.

על כן אמרתי אל המלאכה לגשת, ללמד בני יהודה קֶסֶת,

וקראתיו "וללוי אמר" על שום מה ? כי מלבד מה ששמי בקרבו יש לפנינו ענין אמירה שהיא מועילה מאוד בענינים אלו "יותר ממה שכתוב לפניכם"

ועוד , שבימי חורפי בשמחת תורה היה אבי מעלני בגיל חמש שש לקרוא בתורה ולא הייתי קורא "מעוֹנָה" אלא גולל שתיים שלוש לאחור לקרוא "וללוי אמר" משום חיוב מצוה ולקיים מה שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו, יצרתיו אף עשיתיו. אמן כן יהי רצון.